Teraz polonez! Kampania wpisu tańca na listę UNESCO

2021-02-05

Ruszyła kampania wpisu poloneza na listę reprezentatywną niematerialnego dziedzictwa kulturowego ludzkości UNESCO. Akcja potrwa aż do końca 2023 roku. Towarzyszyć jej będzie wiele ogólnopolskich wydarzeń kulturalnych, mających na celu nie tylko promocję poloneza i popularyzację wpisu na listę UNESCO, ale przede wszystkim ochronę i zabezpieczenie żywej tradycji tego tańca.

– W Krakowie polonez jest częścią tożsamości społecznej, dlatego jako miasto chcemy być partnerem tego przedsięwzięcia i wspierać balet w dążeniach do wpisania poloneza na listę światowego niematerialnego dziedzictwa UNESCO. Mamy tu już doświadczenie – na tej liście w 2018 znalazło się krakowskie szopkarstwo. Przed nami dużo pracy i zaangażowania. Planujemy różne działania promocyjne, ale także ochronne i zabezpieczające – mówiła Katarzyna Olesiak, dyrektor Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego podczas konferencji prasowej poświęconej przedsięwzięciu.

Inicjatorem wpisu jest Romana Agnel, dyrektor Baletu Cracovia Danza, która jednogłośnie została wybrana przez przedstawicieli środowiska tanecznego reprezentantem depozytariuszy poloneza.

– Polonez jest naszym skarbem narodowym, żywym elementem w przestrzeni publicznej i życiu społecznym. To taniec o symbolicznym znaczeniu – polonezem wkraczamy w nowe etapy: jest tańczony podczas bali sylwestrowych, studniówek, bali debiutantek. To taniec, który jest wyrazem wszystkiego co polskie, zachowań społecznych, sposobu bycia, relacji miedzy kobietą a mężczyzną. To opowieść o nas, w której bardzo dobrze się odnajdujemy. Polonez jest naszym wspólnym dziedzictwem – podkreśla Romana Agnel.

Mimo że akcja jest ogólnopolska, ważne miejsce we wpisie poloneza odegra miasto Kraków, które nie tylko zdobyło już doświadczenie podczas wpisu szopkarstwa krakowskiego na listę reprezentatywną UNESCO, ale przede wszystkim jest miastem stawiającym od lat na tradycję oraz dziedzictwo.

W Krakowie polonez jest częścią wielu miejskich uroczystości. Wystarczy wspomnieć choćby zapalanie świateł na choince na Rynku Głównym przez prezydenta Jacka Majchrowskiego, któremu towarzyszył polonez „Bóg się rodzi” w wykonaniu Baletu Cracovia Danza, Festiwal Szkockiej Kraty, gdzie odtańczony został na Rynku Głównym polonez na wiele par czy film promocyjny miasta, będący zarejestrowanym flashmobem, którego głównym elementem było muzyczne i taneczne wykonanie poloneza. Dlatego teraz Kraków będzie miejscem wielu wydarzeń, stając się w ten sposób partnerem wpisu poloneza na listę UNESCO.

W akcji istotną rolę odegra także Balet Cracovia Danza, który stanie się koordynatorem krakowskich wydarzeń wspieranych przez miasto Kraków. Warto tu wspomnieć, że krakowski zespół baletowy ma w swoim repertuarze aż 26 choreografii poloneza z różnych epok, autorstwa wielu choreografów. Jest

też jedynym zespołem w Polsce, który poświęcił polonezowi całe spektakle – „Poloneza czas zacząć” (2018 r.) czy „Od poloneza do mazura” (2019 r.).

Polonez łączy

W tej chwili trwa przygotowywanie wniosku o wpis poloneza, który pod koniec marca zostanie podpisany przez ministra kultury i w imieniu depozytariuszy zostanie złożony przez rząd polski do Komisji UNESCO. Jeszcze do końca lutego trwa **internetowa zbiórka podpisów poparcia** dla idei wpisu poloneza na listę reprezentatywną niematerialnego dziedzictwa kulturowego UNESCO. Zainteresowanie jest duże. Do tej pory deklarację podpisało prawie 5 tys. osób (stan na 4 lutego).

Na Facebooku została założony profil „Polonez łączy”, który informuje o pracach nad wnioskiem, a także grupa społecznościowa o tej samej nazwie, której członkowie dzielą się nagraniami z wykonań swoich polonezów i informacjami na temat polonezowych wydarzeń. Udostępniane w tej grupie materiały udowadniają, jak bardzo popularnym i nadal powszechnie tańczonym tańcem jest polonez.

Koła polonezowe

Jednocześnie powstają koła polonezowe, z których pierwsze zawiązało się w Krakowie. Tworzone oddolnie przez lokalne społeczności będą aktywizować swoje środowiska taneczne i organizować wydarzenia. W ten sposób zrodzi się ogólnopolska sieć kół, która – jak zapewnia Romana Agnel, pomysłodawczyni przedsięwzięcia – zostanie ujęta na interaktywnej mapie będącej źródłem informacji na temat akcji związanych z ochroną i zachowaniem tradycji poloneza.

Wszystkie te działania mają służyć - jak czytamy w strategii ochrony poloneza: „wypromowaniu istniejących już wieloletnich wydarzeń i działań związanych z polonezem na terenie Polski; aktywizowaniu środowisk praktykujących poloneza do włączenia tego elementu we wszystkie wydarzenia kulturalne istniejące w danej społeczności; tworzeniu nowych wydarzeń-okazji do prezentacji poloneza w różnych miejscach i przestrzeniach łączących wspólne działania w wymiarze ogólnopolskim; szerokiej i różnorodnej promocji istniejących i nowo powstałych działań związanych z polonezem we wszystkich dziedzinach sztuki, nauki i kultury”.

Nasze wspólne dziedzictwo

Wszyscy jesteśmy depozytariuszami poloneza, jego tradycji i dziedzictwa. Poczuwamy się więc do jego przechowywania i ochrony, pielęgnowania oraz przekazywania następnym pokoleniom. Stąd akcja wpisu poloneza na listę UNESCO jest oddolna i każdy może się włączyć ze swoimi polonezowymi wydarzeniami.

W Krakowie w tym roku odbędą się m.in. Dni Poloneza „Polonezem do niepodległości” (28 października – 11 listopada), przygotowane przez Balet Cracovia Danza, w ramach których zaplanowane zostały wydarzenia takie jak m.in.: prezentacja spektaklu „Poloneza czas zacząć” na scenie Teatru im. J. Słowackiego; cykl prezentacji polonezów w przestrzeniach miejskich, związanych w tym tańcem; przygotowanie choreografii poloneza Ignacego Jana Paderewskiego przez wszystkie

zespoły taneczne Krakowa i wspólne wykonanie go w ramach „Poloneza do niepodległości” przed pomnikiem Grunwaldzkim; zorganizowanie konferencji „Polonez w Krakowie”; wydanie publikacji „Polonez w Krakowie”; a także warsztaty poloneza, skierowane do instruktorów i nauczycieli.

Po raz pierwszy polonez pojawił się na krajowej liście UNESCO w 2015 roku, ale razem z innymi tańcami narodowymi takimi jak mazur, krakowiak, kujawiak i oberek. Dopiero wpisanie odrębnie poloneza na listę krajową UNESCO, co nastąpiło z inicjatywy krajowego oddziału CIOFF (Międzynarodowa Rada Stowarzyszeń Folklorystycznych, Festiwali i Sztuki Ludowej) i muzykologa dra Tomasza Nowaka, otworzyło temu najważniejszemu polskiemu tańcowi szansę na wpis na listę reprezentatywną niematerialnego dziedzictwa kulturowego ludzkości UNESCO.